EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 10.11.2022
COM(2022) 580 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

v skladu s členom 14(3) Uredbe (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine

Kazalo

1. UVOD ... 3
2. CILJI, KI JIH JE TREBA DOSEČI ... 4
3. STRUKTURA PROJEKTA IN PRISTOP K NAČRTOVANJU ... 5
Prva faza – konceptualizacija ... 5
Druga faza – razvoj sistema: ... 5
Tretja faza – vzpostavitev in delovanje: ... 5
4. PREGLED NAPREDKA ... 6
Sprejetje izvedbenih določb ... 6
Konceptualizacija – poslovni model ... 6
Opredelitev projekta – dokument o viziji ... 6
Razvoj projektov ... 6
Metodologija: uporabljeni pristop za izvedbo sistema ICG ... 8
Načrtovanje na visoki ravni ... 8
Zahtevek za spremembe ... 9
Zunanje sinergije ... 9
Sodelovanje med GD TAXUD in GD SANTE ... 9
Delo s projektno skupino za „digitalizacijo predmetov kulturne dediščine“ ... 9
5. TVEGANJA ZA ZAMUDE ... 10
Prvo tveganje – dodelitev osebja ... 10
Drugo tveganje – pandemija COVID-19 in ukrajinska kriza ... 10
Tretje tveganje – predlog za okolje enotnega okenca EU za carino ... 11
Blažilni ukrepi ... 11
6. SKLEPNE UGOTOVITVE ... 11
PRILOGA I: VEČLETNO STRATEŠKO NAČRTOVANJE ... 13
PRILOGA II: ČASOVNICA Z GLAVNIMI FAZAMI PROJEKTA IN KLJUČNIMI MEJNIKI ... 15

GLOSAR

Poslovni model	Dokument, s katerim se zagotovi upravičenost projekta IT in opredelijo njegove proračunske zahteve.
Dokument o viziji	Dokument o viziji pojasnjuje predpostavke iz dokumenta s poslovnim modelom. V njem je zabeleženo partnerstvo med lastnikom in dobaviteljem sistema ter razumevanje sistema v času priprave dokumenta.
Sistem ICG	Sistem za uvoz predmetov kulturne dediščine – centralizirani elektronski sistem za uvoz predmetov kulturne dediščine.
Sistem TRACES	Celoviti računalniški veterinarski sistem Traces – večjezična spletna platforma Evropske komisije za sanitarno in fitosanitarno potrjevanje.
EU CSW-CERTEX	Enotno okence EU za carino – izmenjava potrdil.
VFO	Večletni finančni okvir; dolgoročni proračun EU za obdobje 2021–2027.
MPP	Model poslovnega procesa – model poslovnega procesa na ravni aplikacije opisuje celoto poslovnega procesa in pretoka informacij za aplikacijo, s čimer dopolnjuje sistemski model poslovnega procesa, ustvarjen v fazi „specifikacije sistema“ za upoštevanje lastnih potreb aplikacije.

1. UVOD

Cilj Uredbe (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019[1] o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine (v nadaljnjem besedilu: Uredba) je preprečiti nezakonito trgovino s predmeti kulturne dediščine, zlasti kadar ta prispeva k financiranju terorističnih dejavnosti, in prepovedati uvoz predmetov kulturne dediščine, ki so bili nezakonito izvoženi iz tretjih držav, na carinsko območje Unije.

V Uredbi je določeno, da so za uvoz nekaterih predmetov kulturne dediščine, za katere se šteje, da so posebno ogroženi (in sicer arheološki predmeti in deli spomenikov, ki so bili razstavljeni), potrebna uvozna dovoljenja, za druge predmete kulturne dediščine, ki se štejejo za manj ogrožene, pa izjave uvoznikov, hkrati pa je v njej zagotovljeno, da se za predmete kulturne dediščine ob njihovem uvozu v Unijo izvajajo enotne kontrole. Za uvoz določenih predmetov kulturne dediščine, ki so namenjeni posebni uporabi (povezani z izobraževanjem, znanostjo ali raziskavami), te zahteve po dokazilih ne veljajo.

Obveznost, da morajo uvozniki pridobiti uvozno dovoljenje ali pripraviti izjavo uvoznika in jo predložiti carinskim organom, bo veljala šele od trenutka, ko bo začel delovati centralizirani elektronski sistem (sistem ICG).

Sistem se bo uporabljal kot sredstvo za opravljanje formalnosti subjektov, omogočal pa bo tudi shranjevanje in izmenjavo informacij med upravami držav članic, ki so pristojne za izvajanje Uredbe (carinski organi in organi za kulturo).

Dobro delovanje sistema ICG je tesno povezano z uspehom okolja enotnega okenca EU za carino[2], katerega cilj je zagotoviti pravno podlago za delovanje carinskega sistema enotnega okenca EU za izmenjavo potrdil (EU CSW-CERTEX). „Okolje enotnega okenca EU za carino“ je namenjeno zagotavljanju hitrejše in učinkovitejše izmenjave elektronskih podatkov med nacionalnimi carinskimi upravami in regulativnimi organi EU na vseh področjih politike ter tako ustvarja digitalen okvir za okrepljeno sodelovanje med vsemi mejnimi organi in omogoča upravne preglede v času carinjenja.

Sistem EU CSW-CERTEX predstavlja osrednjo komponento enotnega okenca EU, Komisija pa ga je razvila, da bi nacionalna okolja enotnih okenc za carine povezala s sistemi ali podatkovnimi zbirkami Unije, ki upravljajo necarinske zahteve, tako da lahko vsi ustrezni organi dostopajo do ustreznih podatkov in enostavneje sodelujejo pri mejnih kontrolah.

Sistem EU CSW-CERTEX zajema izmenjave za številne druge necarinske formalnosti, ki gostujejo v podatkovnih zbirkah EU in so urejene z različnimi pravnimi akti, za katere so odgovorni različni direktorati Komisije, vključno s formalnostmi v zvezi s predmeti kulturne dediščine.

Komisija mora od začetka veljavnosti Uredbe do trenutka, ko bo sistem ICG začel delovati, vsakih 12 mesecev predložiti poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu o napredku pri vzpostavljanju tega elektronskega sistema.

---

[1] UL L 151, 7.6.2019, str. 1.

[2] Uredba o vzpostavitvi enotnega okenca EU za carino bo predvidoma formalno sprejeta in objavljena v četrtem četrtletju 2022. Glej predlog o enotnem okencu: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2020-10/201028_commission_proposal_single_window.pdf.

Svoje prvo letno poročilo o napredku je predložila junija 2020[3]. V poročilu je poudarila ukrepe, ki so jih službe Komisije sprejele v prvem letu po začetku veljavnosti Uredbe, in sicer: (a) pripravljalno delo, potrebno za sprejetje potrebnih izvedbenih določb, in (b) posvetovanja z državami članicami prek strokovne skupine za carinska vprašanja v zvezi s predmeti kulturne dediščine in projektne skupine za uvoz predmetov kulturne dediščine.

Drugo letno poročilo o napredku je bilo predloženo julija 2021[4]. V njem je bil predstavljen napredek, dosežen pri sprejemanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2021/1079[5] ter uvajanju prve faze – „konceptualizacije“ projekta ICG in delu, ki ga je opravila projektna skupina, ustanovljena za ta namen, ter napredek pri poslovnem modelu in dokumentu o viziji za projekt ICG.

Tretje letno poročilo o napredku zajema obdobje od julija 2021 do junija 2022. Zaradi celovitosti so tukaj na kratko navedeni tudi cilji, ki jih je treba doseči, struktura projekta in pristop k načrtovanju, ki so podrobno predstavljeni v prvem letnem poročilu o napredku. V sklepnem oddelku tega poročila so povzeti splošna ocena doseženega napredka in opredeljena tveganja za zamude.

2. CILJI, KI JIH JE TREBA DOSEČI

Sistem ICG mora začeti delovati najpozneje do 28. junija 2025, saj bo takrat postal obvezen za vse subjekte, ki bodo prek tega elektronskega sistema pridobivali uvozna dovoljenja ali carinskim organom pošiljali izjave uvoznikov, da bodo lahko zakonito uvažali[6] zakonsko specifične kategorije predmetov kulturne dediščine v Unijo.

Potem ko je bila junija 2021 sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1079 in odobren dokument o viziji, se je začela razvojna faza sistema ICG. Zajemala bo približno dve leti, na koncu tega obdobja pa se bo začela tretja faza. V tretji fazi se bo sistem ICG medsebojno povezal s sistemom EU CSW-CERTEX, da se bo omogočila izmenjava listin s carinskimi sistemi držav članic. Vzporedno bodo organizirana usposabljanja, da se bodo uprave držav članic seznanile z operativnimi funkcijami sistema ICG.

Poleg drugih dejavnosti služb Komisij na področju carine je v revidiranem večletnem strateškem načrtu za elektronsko carinjenje iz leta 2019[7] (načrt MASP-C rev. 2019) podrobno načrtovan tudi projekt uvoza predmetov kulturne dediščine. Izvleček načrtovanja projekta uvoza predmetov kulturne dediščine iz načrta MASP-C rev. 2019 je v Prilogi I k temu poročilu (preglednica 1).

Kot je pojasnjeno, se del projekta uvoza predmetov kulturne dediščine pripravlja tudi v okviru enotnega okenca EU za carino (načrt MASP-C rev. 2019, tehnični list 1.13), katerega ključni informacijski sistem je EU CSW-CERTEX. Izvleček načrtovanja sistema EU CSW-CERTEX iz načrta MASP-C, tehnični list 1.13, je v Prilogi I k temu poročilu (preglednica 2).

---

[3] COM(2020) 342 final.
[4] COM(2021) 358 final.
[5] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1079 z dne 24. junija 2021 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in Sveta o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine (UL L 234, 2.7.2021, str. 67).
[6] Uredba opredeljuje „uvoz“ kot dajanje predmetov v naslednje carinske postopke: sprostitev v prosti promet; hramba v carinskih skladiščih ali prostih conah; začasni uvoz in posebna raba, vključno z aktivnim oplemenitenjem.
[7] Glej https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

3. STRUKTURA PROJEKTA IN PRISTOP K NAČRTOVANJU

Kot je analitično pojasnjeno v prvem letnem poročilu o napredku, struktura projekta temelji na metodologiji, določeni v načrtu MASP-C rev. 2019 in prilogah k temu načrtu, vključno s shemo upravljanja[8], politiko modeliranja carinskih poslovnih procesov EU[9] in informacijsko strategijo[10]. Podroben in celovit časovni načrt z glavnimi fazami projekta in ključnimi mejniki je v Prilogi II.

Čeprav projekt napreduje na več ravneh hkrati, ga je mogoče za ponazoritev razdeliti na tri faze:

Prva faza – konceptualizacija: najprej se pripravi poslovni model, s katerim se zagotovi upravičenost projekta in opredelijo proračunske zahteve. Hkrati se ustvarita tretja stopnja (MPP – uporabniške zahteve) in četrta stopnja (MPP – funkcionalne zahteve), da bi se zagotovila vizualna predstavitev poslovnih procesov in podrobne funkcionalne zahteve za zagotovitev, da bo predvideni operativni informacijski sistem deloval, kot je opredeljeno v zakonodaji. Nato se pripravi dokument o viziji, ki vsebuje podrobnejše informacije v zvezi z opredelitvijo projekta v smislu strukture, stroškov, časa in tveganja ter informacije, kot so mejniki, rezultati in organizacija projekta. Ta dokumenta izražata razprave in vsebino izvedbenega akta, ki ga bo pripravila Komisija.

Druga faza – razvoj sistema: v skladu z določbami izvedbenega akta in po pripravi uporabniških zahtev ter funkcionalnih specifikacij za sistem se izdelajo tehnične specifikacije o tem, kako bo sistem zgrajen. Te tehnične specifikacije vključujejo: strukturo, ki jo je treba uporabiti, sporočila, ki jih morajo pošiljati gospodarski subjekti, vmesnike z drugimi sistemi, načrte testiranj itd.

Ko je pripravljena konceptualna zasnova sistema in so doseženi rezultati, navedeni v preglednici 1, ter mejnika 1 in 3 (glej Prilogo I), se začne bolj poglobljeno delo, v specifikacijah aplikacije in storitev ter dokumentih s tehničnimi specifikacijami sistema, ki so konkretni rezultati poslovnega modela (pripravljenega v prvi fazi) in dokumenta o viziji (pripravljenega v drugi fazi), pa se upoštevajo bolj tehnični vidiki. Sistem ICG bo integriran v obstoječo platformo TRACES in bo zato ponovno uporabljal večino obstoječih specifikacij, strukture, sporočil in vmesnika.

Tretja faza – vzpostavitev in delovanje: začne se dejanska faza razvoja IT (faza izgradnje), ki ji sledi prehodna faza, v kateri se prve različice sistema ICG postopno izdajo različnim skupinam uporabnikov in se izvedejo testi za zagotovitev, da bodo do 28. junija 2025 subjekti in pristojni organi sposobni uporabljati sistem in da bodo za tako uporabo tudi dobro usposobljeni. Tej fazi bo sledilo šestmesečno obdobje posebnega spremljanja, v katerem bo sistem izpopolnjen, da bo ustrezal morebitnim operativnim potrebam, ki se bodo morda pokazale šele po tem, ko bo informacijski sistem postal obvezen, in da se zagotovi njegovo nemoteno delovanje.

Poudariti je treba, da bo sistem ICG do 3. marca 2025 medsebojno povezan s carinskimi upravami držav članic prek sistema EU CSW-CERTEX na podlagi predloga Komisije o vzpostavitvi okolja enotnega okenca EU za carino[11], da bodo omogočene samodejne carinske

[8] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf
[9] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf
[10] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf
[11] Politični trialog je potekal 19. maja 2022 med visokimi predstavniki GD TAXUD, Evropskega parlamenta in predsedstva Sveta, pogajanja pa so bila uspešna. Sozakonodajalca sta podprla dele besedila, o katerih je bil

kontrole listin, izdanih za uvoz predmetov kulturne dediščine. Za to dejavnost bo potrebno testiranje skladnosti.

4. PREGLED NAPREDKA

Sprejetje izvedbenih določb
V prejšnji fazi je Komisija sprejela potrebne izvedbene določbe za vzpostavitev elektronskega sistema. Da bi dobila boljši vpogled z vidika praktičnega izvajanja, se je obširno posvetovala s predstavniki držav članic v strokovni skupini za carinska vprašanja v zvezi s predmeti kulturne dediščine[12] in Odboru za kulturno dediščino.

Službe Komisije so ob vsaki priložnosti združenja trga umetnin obvestile o napredku pri delu, da bi zagotovile, da bo praktično izvajanje Uredbe dobro prilagojeno dejanskemu stanju na trgu. Med postopkom sprejetja je bil osnutek izvedbenega akta štiri tedne na voljo tudi na spletu, kjer so si ga lahko ogledali deležniki.

Konceptualizacija – poslovni model
Poslovni model je 23. septembra 2020 potrdil Odbor za informacijsko tehnologijo in kibernetsko varnost (ITCB)[13] Evropske komisije, 16. oktobra 2020 pa brez pripomb tudi skupina za usklajevanje elektronskega carinjenja (ECCG)[14]. Poslovni model preučuje različne alternative in potrjuje, da je sistem TRACES, ki ga gosti GD Komisije za zdravje in varnost hrane (GD SANTE), najprimernejša platforma za razvoj sistema ICG, saj je večina funkcij, ki so potrebne za sheme potrjevanja in izdajanja dovoljenj, na tej platformi že dobro razvitih.

Opredelitev projekta – dokument o viziji
V dokumentu o viziji je začetna ocena iz poslovnega modela nadalje izpopolnjena in podrobno so opisani metodološki pristop, projektno vodenje in sinergije z drugimi projekti. Posledično bo sistem ICG razvit v partnerstvu med Generalnim direktoratom (GD) Komisije za obdavčenje in carinsko unijo (GD TAXUD) ter GD za zdravje in varnost hrane (GD SANTE), pri čemer se bosta za sodelovanje med carinskimi organi in partnerskimi pristojnimi organi izkoristila dolgotrajno sodelovanje in sinergija med tema generalnima direktoratoma, kar se je doslej izkazalo za izjemno uspešno strategijo na področju nadzora nad uvozom živali, hrane in krme. Skupina za usklajevanje elektronskega carinjenja (ECCG) je 25. junija 2021 potrdila dokument o viziji.

Razvoj projektov
Ker je bila zakonodaja[15], ki opredeljuje delovanje in zakonske roke za sistem ICG že sprejeta, so tehnične dejavnosti v obdobju poročanja dobro napredovale. Države članice so pregledale

---

dosežen predhodni dogovor na tehnični ravni, ter dosegla politični dogovor o številnih dodatnih temah, ki so se pojavile v njunih predlaganih spremembah k prvotnemu predlogu Komisije. Uredba o vzpostavitvi enotnega okenca EU za carino bo predvidoma formalno sprejeta in objavljena v četrtem četrtletju 2022.

[12] Strokovna skupina je forum za razpravo o vprašanjih izvajanja zakonodaje Unije o predmetih kulturne dediščine, ki se nanašajo na carino, in zlasti Uredbe (EU) 2019/880 o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine ter Uredbe (ES) št. 116/2009 o izvozu predmetov kulturne dediščine.

[13] Odbor za informacijsko tehnologijo in kibernetsko varnost (ITCB) Evropske komisije je stalna podskupina internega upravnega odbora. Zagotavlja, da se viri in naložbe v informacijsko tehnologijo uporabljajo učinkovito ter da poslovne potrebe podpirajo učinkoviti, varni in odporni komunikacijski in informacijski sistemi v skladu z načeli varstva osebnih podatkov. Nadzoruje izvajanje digitalne strategije Evropske komisije.

[14] ECCG sestavljajo predstavniki iz vseh držav članic (in držav kandidatk), ki imajo mandat svojih uprav ter pristojnosti na področjih, kot so zakonodaja, procesi in MPP, vodenje projektov, delovanje, načrtovanje in tehnični vidiki IT.

[15] Uredba (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1079 z dne 24. junija 2021 o določitvi podrobnih

tako tretjo stopnjo (MPP – uporabniške zahteve) kot tudi četrto stopnjo (podrobno MPP – uporabniške zahteve) in ju objavile v zbirki podatkov ARIS[16]. Čeprav ta sveženj vključuje prvo različico MPP, se bodo v fazi razvoja zahtevale dodatne posodobitve.

Hkrati je bil v prvem četrtletju 2022 pripravljen in zagotovljen dokument o merilih poslovne sprejemljivosti. Ta dokument usmerja izvajanje vseh poslovnih testov, med njimi testov sprejemljivosti, kot sredstva za vrednotenje izvajanja glede na specifikacije sistema in aplikacije. Dokument vsebuje vse testne scenarije[17], ki so potrebni za celovito testiranje poslovnih[18] in funkcionalnih zahtev[19] za sistem ICG, s čimer se zagotovi, da lahko sistem izpolnjuje vse ugotovljene poslovne potrebe. Za to preverjanje so na voljo štiri skupine testnih scenarijev, ki opisujejo poslovne procese in se nanašajo na poslovna področja v okviru področja uporabe dokumenta o merilih poslovne sprejemljivosti, tj. (1) uvozno dovoljenje za predmete kulturne dediščine, (2) izjava uvoznika za predmete kulturne dediščine, (3) dokument s splošnim opisom in (4) upravno sodelovanje.

Testni scenariji so predstavljeni kot zaporedja korakov, ki opisujejo celovite procese, kakor so opredeljeni na 4. stopnji MPP. Na podlagi teh so bili pripravljeni testni primeri[20], za posamezne scenarije pa so bili opredeljeni posebni testni primeri. Testni primeri predstavljajo različne poslovne delovne tokove določenega scenarija glede na vhodne parametre, predpogoje in vse informacije, vsebovane v podatkovnem nizu. Izvedba vseh testnih primerov za določen scenarij omogoča preverjanje celovitih procesov glede pozitivnih in negativnih tokov.

Ob upoštevanju, da bo sistem ICG modul sistema TRACES, za katerega je vmesnik že zasnovan, je treba uvozno dovoljenje, izjavo uvoznika in dokument s splošnim opisom uskladiti s trenutnim vmesnikom. Zato mora biti sistem TRACES konfiguriran in opremljen s testnimi podatki, ki omogočajo in zagotavljajo izvrševanje vseh testnih scenarijev in testnih primerov.

Z dokumentom o merilih poslovne sprejemljivosti so bile tako ustvarjene zgodbe uporabnikov in povezane s testnimi primeri v tem dokumentu, s čimer so se preverile informacije, ki jih razvijalci potrebujejo za oceno in izvedbo funkcionalnosti, ki so potrebne za izpolnitev zahtev. Orodje, ki je bilo uporabljeno za ustvarjanje teh zgodb in njihovo slednje, je Jira, aplikacija programske opreme za vodenje projektov, ki zagotavlja sledenje napredku in posameznim podrobnostim v zvezi z obsegom dela, organiziranim v strukture, ki so smiselne za poslovne uporabnike, razvijalce in druge ustrezne vloge v okviru projekta.

---

pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in Sveta o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine.

[16] ARIS (arhitektura integriranih informacijskih sistemov) je okvir za upravljanje podjetij, ki ponuja metode in tehnike za upravljanje poslovnih procesov.

[17] Testni scenarij je sklop testnih primerov, ki zagotavlja, da je potek poslovnih procesov v celoti testiran, kakor je opisano pri četrti stopnji MPP.

[18] S poslovnimi zahtevami so poudarjeni glavni poslovni koraki ali funkcionalnosti, ki jih treba izvesti za uspešno dokončanje naloge in logično razvrstitev nalog ali procesov v skupine, ne glede na to, ali se sistem uporablja ali ne.

[19] Funkcionalna zahteva opisuje določeno ravnanje ali funkcijo sistema. Opisuje, kaj naj bi sistem izvedel. Vsaka funkcijska zahteva mora ustrezati poslovni zahtevi, vendar lahko ima poslovna zahteva več funkcionalnih zahtev.

[20] Testni primer je kombinacija vhodnih podatkov (podatkovnih nizov), predpogojev (pogojev za izvršitev) in testnih postopkov, ki opredeljuje določeno pot aplikacije programske opreme, ki jo je treba izvršiti, ter pričakovane rezultate za to kombinacijo. S pričakovanimi rezultati se preveri skladnost z določenimi zahtevami.

Metodologija: uporabljeni pristop za izvedbo sistema ICG

Metodološki pristop za izvedbo sistema ICG predstavlja kombinacijo metodologije GD TAXUD za elektronsko vodenje projektov na spletu (TEMPO) za fazo konceptualizacije in zagotavljanje kakovosti ter praks Agile, ki jih uporablja GD SANTE za razvoj in vzpostavitev. V tem okviru redni interni sestanki in predstavitvene seje omogočajo razprave o resničnih funkcionalnostih in njihovo izvedbo ter tako preprečuje prezapletena simulirana preverjanja. Prilagodljivo načrtovanje omogoča hitrejše in prožno odzivanje na pričakovanja in spremembe. Da bi se pridobile povratne informacije s terena in ustrezno izvajal sistem, bodo države članice prostovoljno vključene takoj, ko bo na voljo testna različica. Testno okolje bo od četrtega četrtletja 2022 zunanjim uporabnikom dostopno z uporabo splošnih profilov usposabljanja.

Načrtovanje na visoki ravni

Funkcije sistema ICG so razvrščene v različne kategorije, kot je predstavljeno v nadaljevanju:

(A) „osnovne funkcije sistema ICG z obstoječo podlago v sistemu TRACES“: osnovne funkcije, pri katerih bodo ponovno uporabljene obstoječe funkcionalnosti;

(B) „osnovne funkcije sistema ICG brez obstoječe podlage v sistemu TRACES“: osnovne funkcije, ki jih je treba razviti na novo;

(C) „funkcije sistema ICG, ki niso osnovne funkcije“: funkcije, ki so pomembne, vendar ne bistvene;

(D) „zunanje povezave“: funkcije, ki se opirajo na zunanje vhodne podatke;

(E) „zunaj področja uporabe“: za funkcije sistema ICG, ki ne spadajo na področje uporabe prve različice sistema ICG (npr. umetna inteligenca).

Razpoložljivost po četrtletjih je ocenjena v preglednici v nadaljevanju.

Pregled ciljev v zvezi z razpoložljivostjo na visoki ravni												
Kategorija	2022				2023				2024			
	1. čet.	2. čet.	3. čet.	4. čet.	1. čet.	2. čet.	3. čet.	4. čet.	1. čet.	2. čet.	3. čet.	4. čet.
A – osnovne funkcije, ponovna uporaba sistema TRACES												
B – osnovne funkcije, nov razvoj												
C – funkcije, ki niso osnovne funkcije												
D – zunanje povezave												

Preglednica 1: Pregled ciljev v zvezi z razpoložljivostjo na visoki ravni

Obseg dela je trenutno organiziran v 8 izdaj od prvega četrtletja 2022 do drugega četrtletja 2024, opozoriti pa je treba, da se ta organizacija stalno dejavno izpopolnjuje in optimizira.

Prva izdaja (R1) obravnava predvsem splošno funkcionalno infrastrukturo (npr. podporni subjekti, kazala iskanja, referenčni podatki, uporabniki, vloge), pa tudi osnovno poslovno funkcionalnost, kot je prvi omejeni nabor polj ter povezana logika za dokumente ICG in prvi osnutki dokumentov ICG.

Kot je prikazano v preglednici (oddelek „zunanje povezave“), se delo v zvezi z vključevanjem sistema CERTEX še ni začelo (načrtovano za drugo četrtletje 2023), vendar bo pomemben del skupnih funkcionalnosti sistema ICG in bo omogočalo izmenjave podatkov z nacionalnimi carinskimi sistemi.

Zahtevek za spremembe

Medtem ko dejavnosti glede razvoja napredujejo in potekajo notranje razprave, bodo številne opredeljene spremembe uvedene na drugi do četrti stopnji MPP sistema ICG. Tako bodo MPP posodobljena v tretjem četrtletju 2022, da bi se upošteval najnovejši status, hkrati pa bo ustrezno posodobljen tudi dokument o merilih poslovne sprejemljivosti, ki bo izboljšan z novimi podatkovnimi nizi (ali testnimi primeri) za testno fazo sistema.

Zunanje sinergije

V obdobju poročanja se je Komisija tesno povezala z mednarodnimi organizacijami, kot je Mednarodni muzejski svet (ICOM), za zagotovitev, da sistem vključuje elemente obvladovanja tveganja, zlasti iz rdečih seznamov ICOM[21]. Poleg tega so bila za boj proti nezakonitemu trgovanju raziskana druga orodja, ki jih ICOM uporablja za zaščito kulturne dediščine (tj. Object ID[22], Observatory[23] itd.).

Hkrati je Komisija glede na stalna prizadevanja za digitalizacijo področja predmetov kulturne dediščine in uporabo inovativnih tehnologij raziskala možne sinergije z mednarodnimi organizacijami o morebitni uporabi umetne inteligence (tj. za opis predmetov kulturne dediščine in ugotovitev morebitnih lažnih navedb v izjavah uvoznikov in zahtevkih za izdajo uvoznih dovoljenj).

Sodelovanje med GD TAXUD in GD SANTE

Med generalnima direktoratoma TAXUD in SANTE poteka obširno sodelovanje, saj sta oba direktorata odgovorna za številne, med seboj globoko prepletene politike. Med obema stranema je bil dogovorjen operativni okvir za sodelovanje, ki je bil v obdobju poročanja dodatno okrepljen z rednim spremljanjem.

Delo s projektno skupino za „digitalizacijo predmetov kulturne dediščine“

Komisija je ustanovila carinsko projektno skupino za digitalizacijo predmetov kulturne dediščine[24] (prejšnji naziv „carinska projektna skupina za uvoz predmetov kulturne dediščine“ – „PGICG“), ki deluje kot forum za razpravo strokovnjakov iz nacionalnih carinskih uprav držav članic in pristojnih (kulturnih) organov z izkušnjami pri opravljanju formalnosti za izdajo dovoljenj v zadevah kulturne dediščine, zlasti na digitalnem področju. Skupina je zagotovila podporo pri pripravi izvedbenega akta in službam Komisije pomaga pri opredeljevanju parametrov in določitvi meril za funkcionalne specifikacije sistema ICG.

Projektno skupino[25] sestavljajo delegati iz 14 držav članic (AT, BE, BG, GR, ES, LV, PT, RO, DE, NL, IT, FR, HU in DK), doslej pa se je sestala štirinajstkrat (petkrat v poročevalskem obdobju od 29. junija 2021 do 28. junija 2022).

[21] https://icom.museum/en/resources/red-lists/
[22] https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/
[23] https://www.obs-traffic.museum/
[24] Projektna skupina za digitalizacijo predmetov kulturne dediščine deluje kot platforma za razpravo, v okviru katere se sestajajo strokovnjaki iz nacionalnih carinskih uprav in pristojnih organov (za kulturo) z izkušnjami pri opravljanju formalnosti za izdajo dovoljenj v zadevah kulturne dediščine, zlasti na digitalnem področju, da bi zagotovili podporo dejavnostim v zvezi z razvojem sistema ICG.
[25] Za več podrobnosti o mandatu in delu projektne skupine glej prvo poročilo Komisije o napredku COM(2020) 342 final.

V tem poročevalskem obdobju je projektna skupina večinoma obravnavala in razpravljala o naslednjih zadevah:

- registraciji upravičencev za izvzetje od zahtev glede dokumentacije (ocena pričakovanih številk, časovnica);
- opredelitvi pristojnih organov držav članic v okviru sistema ICG;
- dokumentu s pogostimi vprašanji in odgovori za zagotovitev tehnične pomoči uporabnikom sistema ICG;
- knjižnici ICG z osnovnimi informacijami o zakonodaji tretjih držav (izvoznic);
- hrambi, vzpostavitvi zatočišč s strani držav članic (prostovoljna shema);
- vidikih, ki so koristni pri napredku pri tehničnih dejavnostih, kot so: zmanjšanje polj za prosto besedilo znotraj predlog za uvozna dovoljenja in izjave uvoznikov ter ustvarjanje seznamov vrednosti, opredelitev vlog v sistemu TRACES skladno s strukturo, ki jo uporabljajo države članice, opredelitev smernic za postopek predregistracije, zagotovitev, da se za vsako državo članico uporabljajo ista merila ocenjevanja (za zasebne/poljavne subjekte ali organe) za potrditev, ali institucija izpolnjuje zahtevo glede zanesljivosti in druge ključne zadeve;
- razvoju umetne inteligence za uporabo v prihodnji različici sistema ICG, pri čemer bodo opredeljeni inovativni pristopi za obravnavo načinov, kako so opisani predmeti kulturne dediščine in kako jih carinski organi EU nadzirajo na mejah (uvedba umetne inteligence za prvo različico sistema ni predvidena, lahko pa bi bila vključena v prihodnji razvoj);
- sodelovanju z mednarodnimi organizacijami (npr. Mednarodni muzejski svet (ICOM) za rdeče sezname, zlasti za pripravo zbirke oziroma knjižnične funkcije sistema ICG, s pomočjo katere bi lahko uprave držav članic in uvozniki bolje prepoznavali uvozne omejitve ali zahteve v tretjih državah).

5. TVEGANJA ZA ZAMUDE

Prvo tveganje – dodelitev osebja

V prvotnem predlogu Komisije ni bila določena vzpostavitev informacijskega sistema. Zato viri niso bili ustrezno dodeljeni. Vendar je bila med pogajanji in na zahtevo sozakonodajalcev vzpostavitev sistema ICG vključena v Uredbo, zaradi česar so bili potrebni dodatni viri, ki takrat niso bili predvideni. Na končnem političnem trialogu decembra 2018 so bile potrebe za ta šestletni projekt v smislu osebja za razvoj IT v GD TAXUD ocenjene na dve delovni mesti administratorja za polni delovni čas. Vendar je bil od sredine julija 2020 temu projektu lahko dodeljen le en administrator za polni delovni čas.

Drugo tveganje – pandemija COVID-19 in ukrajinska kriza

Na sposobnost skupine za doseganje rezultatov ter zlasti na projektne dejavnosti in srečanja s strokovno skupino ter srečanja projektne skupine z državami članicami je nekoliko vplivala javnozdravstvena kriza zaradi COVID-19. Srečanja so potekala na daljavo, s krajšimi dnevnimi redi in omejeno interakcijo. Poleg tega so bile države članice zaradi javnozdravstvene krize prisiljene na novo razporediti prednostne naloge, zaradi česar so njihove zmožnosti zagotavljanja prispevkov in povratnih informacij v zvezi z dokumentacijo omejene. Hkrati se carinski organi danes spopadajo z izzivom geopolitičnih napetosti zaradi vojne v Ukrajini, ki v tem okviru prinaša temeljito preobrazbo.

Tretje tveganje – predlog za okolje enotnega okenca EU za carino

Dobro delovanje sistema ICG je povezano z uspehom okolja enotnega okenca EU za carino, katerega cilj je zagotoviti pravno podlago za delovanje sistema EU CSW-CERTEX. Medvladni (G2G) steber tega predloga izraža način, kako si bodo carinski organi in partnerski pristojni organi elektronsko izmenjevali podatke. Na prvem političnem trialogu o predlogu uredbe o okolju enotnega okenca EU za carino, ki je potekal 19. maja 2022, sta sozakonodajalca dosegla dogovor, s katerim je bilo področje uporabe predloga Komisije izboljšano in razširjeno, brez učinkov za sistem ICG. Kmalu po formalnem sprejetju in objavi Uredbe bo GD TAXUD začel pripravljati izvedbene in delegirane akte, ki jih ureja ta uredba. O predlaganih osnutkih besedil teh aktov bodo potekale razprave z državami članicami v novem oddelku Odbora za carinski zakonik, imenovanem „Okolje enotnega okenca“ (CCC-SWE). Čeprav so ti pozitivni dosežki pomemben korak naprej, so sprejetje s strani Evropskega parlamenta in Sveta ter priprave osnutkov izvedbenih in delegiranih aktov naslednji ključni koraki, ki jih je treba upoštevati.

Četrto tveganje – splošne prednostne naloge pri razvoju IT na področju carine

Ocena glavnih tveganj za pravočasno izvajanje informacijskih sistemov carinskega zakonika Unije razkriva, da so tveganja večinoma na strani držav članic in povezana z omejenimi viri, kompleksnostjo projektov in njihovim vključevanjem, vprašanji v zvezi s pogodbami in javnim naročanjem in nekaterimi zunanjimi dejavniki, kot je pandemija COVID-19. Nekatere države članice so se spopadale z dodatnimi težavami, povezanimi z učinki brexita, projektom e-trgovanja, nedavno pa tudi z vojno v Ukrajini. Položaj se trenutno ocenjuje in preučujejo se možnosti odstopanj od carinskega zakonika Unije ali posodobitve njegovega delovnega programa.

Blažilni ukrepi

Tveganja so bila dokumentirana v GD TAXUD.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE

Glavne ukrepe, ki so bili za razvoj sistema ICG sprejeti v obdobju, zajetem s tem tretjim poročilom o napredku, je mogoče povzeti, kot sledi:

* Prva različica svežnja MPP za sistem ICG je zaključena in države članice so jo pregledale. V fazi razvoja bodo zahtevane dodatne posodobitve MPP.

* Dokument o merilih poslovne sprejemljivosti je zaključen, v njem so opisani testni scenariji, ki opredeljujejo dejavnosti testiranja za potrditev vseh poslovnih in funkcionalnih zahtev ter zagotovitev njihovega izvajanja v sistemu. Posledično so bile ustvarjene zgodbe uporabnikov in usklajene z merili poslovne sprejemljivosti.

* Funkcije so bile razvrščene v različne kategorije in ustrezno označene v podrobnem načrtu (glej preglednico 1: Pregled ciljev v zvezi z razpoložljivostjo na visoki ravni).

* Začel se je razvoj sistema ICG, prvi osnovni rezultati pa so že vidni, pri čemer je cilj vključiti deležnike v četrtem četrtletju 2022 in pridobiti povratne informacije. Zato GD TAXUD v fazi razvoja redno prejema predstavitve, države članice pa bodo vključene takoj, ko bo na voljo testna različica.

* Tesno sodelovanje s člani projektne skupine za „digitalizacijo predmetov kulturne dediščine“ je omogočilo napredek pri tehničnih dejavnostih.

Delo Komisije je doslej potekalo po načrtu. Morebitna tveganja za zamudo pri izvedbi sistema ICG v zastavljenem roku so bila ugotovljena samo v povezavi s splošnimi prednostnimi nalogami pri razvoju IT na področju carine, zlasti pa pri informacijskih sistemih carinskega zakonika Unije. Javnozdravstvena kriza zaradi COVID-19 je le nekoliko ovirala napredek projekta ICG.

PRILOGA I: VEČLETNO STRATEŠKO NAČRTOVANJE

Načrt MASP-C zagotavlja učinkovito in usklajeno vodenje projektov IT z določitvijo strateškega okvira in mejnikov v zakonskih rokih, določenih v zakonodaji. Dokončno ga potrdijo države članice v skupini za carinsko politiko (Customs Policy Group – CPG) na podlagi nasvetov skupine za usklajevanje elektronskega carinjenja (Electronic Customs Coordination Group – ECCG) in posvetovanj s predstavniki trgovine v kontaktni skupini za trgovino (Trade Contact Group – TCG).
O načrtovanju elektronskega sistema so razpravljale in ga odobrile države članice, podrobno pa je opisano na tehničnem listu 1.18 načrta MASP-C rev. 2019.

Spodnja preglednica 1 vsebuje izvleček načrtovanja projekta uvoza predmetov kulturne dediščine iz načrta MASP-C rev. 2019, tehnični list 1.18.

Preglednica 1 – Izvleček načrta MASP-C rev. 2019, tehnični list 1.18		
	Mejniki	*Predvideni datum zaključka*
1	Poslovna analiza in poslovno modeliranje	
	— dokument s poslovnim modelom	4. četrtletje 2020
	—3. stopnja (modeliranje poslovnih procesov – uporabniške zahteve)	1. četrtletje 2022
	— 4. stopnja (podrobno modeliranje poslovnih procesov — funkcionalne zahteve)	1. četrtletje 2022
2	Zakonske določbe	
	— sprejete sedanje določbe*	2. četrtletje 2019
	— sprejete prihodnje določbe**	2. četrtletje 2021
3	Faza začetka projekta	
	— dokument o viziji	2. četrtletje 2021
	— odločitev „ZA“	2. četrtletje 2021
4	Projekt IT	
	— specifikacije aplikacije in storitev	2. četrtletje 2023
	— tehnične specifikacije sistema	2. četrtletje 2023
	Faza izgradnje	
	— izvajanje v centralnih službah	3. četrtletje 2024
	— integracija storitve v nacionalne sisteme	n. r.
	— izvajanje na nacionalni ravni	n. r.
	Prehodna faza	
	— vzpostavitev in izdaja	4. četrtletje 2024
	— testi skladnosti	2. četrtletje 2025
5	Delovanje	
	— Komisija, uprave držav članic in trgovci	2. četrtletje 2025
	— države nečlanice EU in trgovci iz držav nečlanic EU (če bo potrebno)	n. r.
6	Podpora pri izvajanju (usposabljanje in obveščanje)	
	— centralno pripravljeno usposabljanje in obveščanje	4. četrtletje 2024
	— usposabljanje in obveščanje na nacionalni ravni	4. četrtletje 2024

* Sedanje določbe se nanašajo na Uredbo (EU) 2019/880.
** Prihodnje določbe se nanašajo na izvedbene določbe, ki jih je treba sprejeti v skladu z Uredbo (EU) 2019/880.

Preglednica 2 vsebuje izvleček projekta EU CSW-CERTEX s poudarkom na komponenti 2 projekta EU CSW-CERTEX, tj. povezovanje s sistemom ICG.

Preglednica 2 – Izvleček načrta MASP-C rev. 2019, tehnični list 1.13 – komponenta 2 „EU CSW-CERTEX“		
	Mejniki	*Predvideni datum zaključka*
1	Poslovna analiza in poslovno modeliranje	
	— dokument s poslovnim modelom	1. četrtletje 2017
	— priloga k poslovnemu modelu	2. četrtletje 2023
	— 3. stopnja (modeliranje poslovnih procesov – uporabniške zahteve)	1. četrtletje 2024
	— 4. stopnja (podrobno modeliranje poslovnih procesov — funkcionalne zahteve)	1. četrtletje 2024
2	Zakonske določbe	
	— sprejete sedanje določbe*	veljajo
	— sprejete prihodnje določbe**	2021
3	Faza začetka projekta	
	— dokument o viziji	3. četrtletje 2017
	— priloga k dokumentu o viziji	3. četrtletje 2023
	— odločitev „ZA“	3. četrtletje 2023
4	Projekt IT	
	— specifikacije aplikacije in storitev	2. četrtletje 2024
	— tehnične specifikacije sistema	2. četrtletje 2024
	Faza izgradnje	
	— izvajanje v centralnih službah	3. četrtletje 2024
	— integracija storitve v nacionalne sisteme	od 4. četrtletja 2024
	— izvajanje na nacionalni ravni	od 4. četrtletja 2024
	Prehodna faza	
	— vzpostavitev in izdaja	4. četrtletje 2024
	— testi skladnosti	od 1. četrtletja 2025
5	Delovanje	
	— Komisija, uprave držav članic in trgovci (opomba: to je datum za začetek delovanja za Komisijo, države članice pa bodo teste skladnosti izvajale od drugega četrtletja 2020)	2. četrtletje 2025
	— države nečlanice EU in trgovci iz držav nečlanic EU (če bo potrebno)	n. r.
6	Podpora pri izvajanju (usposabljanje in obveščanje)	
	— centralno pripravljeno usposabljanje in obveščanje	n. r.
	— usposabljanje in obveščanje na nacionalni ravni	n. r.

* Sedanje določbe se nanašajo na Uredbo (EU) 2019/880.
** Prihodnje določbe se nanašajo na izvedbene določbe, ki jih je treba sprejeti v skladu z Uredbo (EU) 2019/880.

PRILOGA II: ČASOVNICA Z GLAVNIMI FAZAMI PROJEKTA IN KLJUČNIMI MEJNIKI

